

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: : <u>С1 Економіка та міжнародні економічні відносини</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Сахно Андрій Анатолійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>andrijsahno@gmail.com</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 24 год.; практичні заняття - 18 год., самостійна робота - 78 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Міжнародний агробізнес», «Інноваційний розвиток підприємства».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Екологічна економіка», «Інтелектуальний бізнес».

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на отримання здобувачами знань та умінь з методології наукових досліджень, що сприятиме формуванню у здобувачів умінь орієнтування в системі економічних явищ, здійснення аналізу та узагальнення вивченого матеріалу, умінь аналізувати сучасний стан наукової діяльності та оцінювати перспективи його розвитку, правильно застосовувати здобуті знання в практичній діяльності. Вона забезпечує розуміння взаємозв'язку методології наукових досліджень із можливостями використання інтелектуальної власності, сприяє розвитку наукового мислення при вирішенні завдань з впровадження результатів інтелектуальної діяльності у сферу

аграрного виробництва та формує здатність застосовувати сучасні економічні методи для досягнення гармонії між потребами суспільства та використанням наукового потенціалу.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є формування у майбутніх фахівців знань та вмінь, що створюють необхідне методологічне, організаційне та правове підґрунтя для здійснення фахової підготовки у галузі соціальних наук, журналістики та інформації.

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є формування системи теоретичних знань про об'єктивні закономірності, реальні процеси та специфічні особливості наукових процесів, а також практичних навичок щодо проведення досліджень та ефективного використання інтелектуальної власності.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення здобувачами дії економічних законів стосовно розвитку сучасного суспільства, розуміння процесів проведення досліджень, що відбуваються у наукових та освітніх закладах, методів наукових обґрунтувань економічних явищ, основ і шляхів прискорення соціально-економічного розвитку внаслідок підвищення ролі інтелектуальних систем, посилення мотивації здобувачів займатись наукою та впровадженням результатів досліджень у практичну діяльність з метою отримання комерційного результату.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральні компетентності - Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. *Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):*

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

Програмні результати:

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

РН6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи на парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Поняття науки та наукового дослідження	2		6
2	Технологія наукових досліджень в аграрній сфері	4	2	6
3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	2	6
4	Бібліографічний апарат наукових досліджень	2	2	6
5	Види наукових публікацій та правила їх оформлення. Презентація наукових результатів	2	2	6
6	Етика наукової роботи	2		6
7	Поняття, об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності	2	2	8
8	Авторське право та суміжні права	2	2	8
9	Патентні дослідження: основні положення та порядок проведення	2	2	8
10	Право промислової власності. Інтелектуальна власність на винахід, корисну модель та промисловий зразок	2	2	10
11	Пошук конкурсних та грантових програм	2	2	8
Разом		24	18	78

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально- методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає виконання індивідуальних завдань.

Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни (опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу)	24/34	щотижнево/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	22/30	Щотижнево/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	18/28	1 раз на 2 тижні/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	14/20	1 раз на 2 тижні/ під час заліково-екзаменаційної сесії	Тестування у системі АСУ Сократ, Moodle
Разом		78/112		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь О.В., Тропін В.В. та ін. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 140 с.
2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
3. Добронравова І. С, Руденко О. В., Сидоренко Л. І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. 607 с.
4. Дороніна М. С. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): навч. посібн. Х. : ІНЖЕК, 2021. 100 с.
5. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
6. Strelbytska T., Sakhno A., Novitska N., Romanenko S., Nitsenko V. Fertilizer Application as a Factor of Economic Security in Achieving Effective Land Use in the Conditions of Environmental Development. *Rocznik Ochrona Środowiska*. 2025. Vol. 27. P. 253-268.
7. Liman V., Sakhno A., Khaietska O., Kiporenko S. Development of e-commerce: it technologies in the formation of agricultural systems and implementation of agricultural monitoring: monograph. Boston, USA: PrimediaeLaunch, 2024. 336 p.
8. Сахно А.А., Чіков І.А., Недоборовський В.І. Оцінка державного фінансування науково-технічної діяльності за головними розпорядниками коштів

у контексті забезпечення економічної ефективності. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 4 (62). 6-100.

9. Сахно А.А., Болтовська Л.Л. Ефективність використання технологій у контексті дотримання показників економічної безпеки підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 2 (64). С. 104-119. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-2-7

10. Сахно А.А., Болтовська Л.Л. Функціонування суб'єктів господарювання в Україні у контексті здійснення наукоємної діяльності та надання наукоємних послуг. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1 (67). С. 37-56.

Додаткова

1. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив еколого-економічного фактору на особливості організаційно-економічного механізму використання ресурсного потенціалу сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 52-62.

2. Kaletnik G., Honcharuk I., Okhota Y. The Waste-free production development for the energy autonomy formation of Ukrainian agricultural enterprises. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2020. № 11 (3). P. 513-522. DOI: [10.14505/jemt.v11.3\(43\).02](https://doi.org/10.14505/jemt.v11.3(43).02)

3. Калетнік Г.М., Гончарук Т.В. Інноваційне забезпечення розвитку біопаливної галузі: світовий та вітчизняний досвід. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 155-160.

4. Kaletnik G., Lutkovska S. Innovative Environmental Strategy for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. № 9, (2). P. 89-98. DOI: [10.14207/ejsd.2020.v9n2p89](https://doi.org/10.14207/ejsd.2020.v9n2p89)

Інформаційні ресурси

1. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>;

2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>;

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2662015-п>;

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;

5. Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – На заміну ДК 009:2005; Чинний від 2012-01-01. (Національний класифікатор України) URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>;

6. Класифікатор професій: ДК 003:2010. На заміну ДК 003:2005 ; Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України) URL: <http://www.dk003.com/>

Контроль і оцінка результатів навчання

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали	
		денна	заочна
Атестація 1			
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6	4
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4	4
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10	10
4	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10	17
	Всього за атестацію 1	30	35
Атестація 2			
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6	4
6	Участь у роботі на практичних заняттях	5	4
7	Виконання контрольних робіт, тестування	10	10
8	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	9	17
	Всього за атестацію 2	30	35
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10	-
	Підсумкове тестування	30	30
	Разом	100	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.